EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 05 24
COM(2023) 619 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Nyderlandų 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Nyderlandų stabilumo programos

{SWD(2023) 619 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Nyderlandų 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Nyderlandų stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241[3], kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. ES finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo ir tvarių reformų ir investicijų, kuriomis siekiama visų pirma skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą, įgyvendinimo. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą ES ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

3 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

(2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą[4], kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino apžvalgoje, grindžiamoje keturiais konkurencingo tvarumo aspektais, išdėstytus prioritetus. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Nyderlandai nurodyti kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika ir dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija priėmė nuomonę dėl Nyderlandų 2023 m. biudžeto plano projekto. Be to, Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (ją Taryba priėmė 2023 m. gegužės 16 d.) ir Pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas (ją Taryba priėmė 2023 m. kovo 13 d.);

(3) nors ES šalių ekonomika nepaprastai atspari, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi ES tvirtai remia Ukrainą, ES ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama, viena vertus, priemonėms, kuriomis trumpuoju laikotarpiu mažinamas neigiamas sukrėtimų energetikos srityje poveikis tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms, ir, kita vertus, tolesnėms pastangoms vidutiniu laikotarpiu įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą. Joje taip pat daug dėmesio skiriama ES konkurencingumo ir našumo didinimui;

(4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“[5], kuriuo siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui ES pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliojo kurso komunikatą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami ES neutralaus poveikio technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia ES plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinama prieiga prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir perdirbant kuo daugiau žaliavų. Planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“[6], kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio ES ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

(5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau kinta atsižvelgiant į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims

4 COM(2022) 780 *final*.
5 COM(2023) 62 *final*.
6 COM(2023) 168 *final*.

pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;

(6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu reglamentu „REPowerEU“[7] siekiama greitai laipsniškai panaikinti ES priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie ES energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Jos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui ES pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. Reglamentu „REPowerEU“ nustatoma naujos kategorijos negrąžintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

(7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires. Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą[8]. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinio laikotarpio skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas. Valstybės narės paragintos 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutiniu laikotarpiu būtų laikomasi 3 % BVP deficito pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdairaus lygio. Komisija paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų šuolio, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones pažeidžiamiems namų ūkiams ir įmonėms turėtų taikyti daug tikslingiau nei anksčiau. Komisija pasiūlė fiskalines rekomendacijas kiekybiškai įvertinti, diferencijuoti ir suformuluoti remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis, kaip pasiūlyta jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių[9]. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir ateityje išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi galiojančių teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m.

---

7 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

8 COM(2023) 141 *final*.

9 COM(2022) 583 *final*.

galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

(8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisės aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška ES ekonominio valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei įtrauktų ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Pasiūlymais siekiama valstybėms narėms suteikti daugiau galimybių kontroliuoti savo vidutinio laikotarpio planų rengimą ir kartu nustatoma griežtesnė vykdymo užtikrinimo tvarka siekiant užtikrinti, kad valstybės narės vykdytų vidutinio laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose prisiimtus įsipareigojimus. Teisėkūros darbą siekiama užbaigti 2023 m.;

(9) 2022 m. liepos 8 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Nyderlandai Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2022 m. spalio 4 d. Taryba priėmė Sprendimą dėl Nyderlandų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo[10]. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimto sprendimo, kad Nyderlandai patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

(10) 2023 m. balandžio 28 d. Nyderlandai pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą, o pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį – 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Nyderlandų du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos siekiant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tikslų, ataskaitas;

(11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Nyderlandų ataskaitą[11]. Joje įvertinta pažanga, Nyderlandų padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jiems skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip Nyderlandai įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Nyderlandų padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant ES pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat JT darnaus vystymosi tikslų;

(12) Komisija atliko Nyderlandų nuodugnią apžvalgą pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį, o 2023 m. gegužės 24 d. paskelbė jos rezultatus[12]. Ji padarė išvadą, kad Nyderlanduose yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma pažeidžiamumas susijęs su didele privačiojo sektoriaus skola ir dideliu einamosios sąskaitos pertekliumi, kurie yra svarbūs tarpvalstybiniu mastu, ir išlieka nepaisant tam tikrų mažėjimo ženklų. Nepaisant naujausių duomenų patikslinimų, einamosios

---

10 2022 m. spalio 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Nyderlandų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 12275/22; ST 12275/22 ADD 1).

11 SWD(2023) 619 *final*.

12 SWD(2023) 640 *final*.

sąskaitos perteklius ir privačiojo sektoriaus skola yra dideli pagal tarptautinius standartus ir viršija ekonomikos pagrindus. Didelis einamosios sąskaitos perteklius 2022 m. sumažėjo dėl pablogėjusių prekybos sąlygų, didėjančios einamosios sąskaitos palyginamosiomis kainomis ir didėjančio pirminių pajamų deficito. Gerėjant prekybos sąlygoms, numatoma, kad 2023 m. perteklius gerokai atsigaus, o 2024 m. stabilizuosis. Politikos srityje padaryta nedidelė pažanga, tačiau reikia nuveikti daugiau, kad būtų sumažintos kliūtys investicijoms. Ne finansų bendrovių ir namų ūkių skola tebėra didelė: pastaroji kelia didesnį susirūpinimą, nes dėl jos namų ūkiai tampa neatsparūs sukrėtimams, o šią riziką didina nemenkas ir didėjantis būsto kainų pervertinimas. Tikimasi, kad ateityje skola toliau šiek tiek mažės. Nors būsto kainos šiek tiek sumažėjo, spaudimas būsto rinkoje išlieka, visų pirma dėl to, kad naujų būstų statyba vis dar toki gražu nesiekia vyriausybės nustatytų tikslų. Kartu skolintomis lėšomis finansuojama būsto nuosavybė ir toliau subsidijuojama taikant palankius mokesčius, o privačiosios nuomos rinkos politika gali pakenkti jos plėtrai;

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis[13], Nyderlandų valdžios sektoriaus balansas sumažėjo nuo 2,4 % BVP deficito 2021 m. iki subalansuoto biudžeto 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 52,5 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 51,0 % 2022 m. pabaigoje;

(14) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė priemonės, priimtos siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamas mažinančios priemonės apėmė PVM energijai ir akcizo benzinui bei dyzelinui sumažinimą; o tokios išlaidas didinančios priemonės apėmė nuolaidą lapkričio ir gruodžio mėn. sąskaitai už energiją ir paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, gaunantiems dideles sąskaitas už energiją. Šių priemonių išlaidas iš dalies kompensavo nauji mokesčiai, taikomi energijos gamintojų ir tiekėjų nenumatytam pelnui, t. y. 33 % solidarumo įnašas taikant Tarybos reglamentą (ES) 2022/1854. Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynasis poveikis biudžetui sudarys 0,6 % BVP. Valdžios sektoriaus balansui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, kurios, kaip apskaičiuota, 2022 m. sudaro 0,1 %. Be to, apskaičiuotos COVID-19 laikinų neatidėliotinų priemonių išlaidos sumažėjo nuo 1,8 % BVP 2021 m. iki 0,3 % 2022 m.;

(15) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Nyderlandams[14] 2022 m. išlaikyti remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės suteiktą paskatą, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis[15] buvo remiamojo pobūdžio – −0,5 % BVP, kaip rekomendavo Taryba. Nyderlandai toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydami pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų

---

13 „Eurostat-Euro Indicators“ 47/2023, 2023 04 21.

14 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Nyderlandų stabilumo programos, OL C 304, 2021 7 29, p. 88.

15 Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų negrąžintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinio laikotarpio potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 0,2 % BVP (2021 m. – 0,2 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos fiskalinės politikos krypčiai turės 0,1 procentinio punkto stabdomąjį poveikį[16]. Todėl Nyderlandai neišlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų, o tai neatitinka Tarybos rekomendacijos. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai sudarė 0,4 procentinio punkto. Todėl Nyderlandai pakankamai kontroliavo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;

(17) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra realistiškas. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 1,6 %, o 2024 m. – 1,4 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. realiojo BVP augimas bus šiek tiek didesnis – 1,8 %, o 2024 m. bus šiek tiek mažesnis – 1,2 %. Taip yra daugiausia dėl nedidelių vidaus paklausos perspektyvų skirtumų abiem metais;

(18) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 3,0 % BVP. 2023 m. padidėjimas daugiausia atspindi energetikos dokumentų rinkinio išlaidas, didėjančias palūkanų išlaidas ir papildomus išlaidų planus, susijusius su visuomenės uždaviniais, pavyzdžiui, žaliąja pertvarka, pernelyg didelių azoto sankaupų ribojimu, švietimu ir būsto pasiūla. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 49,3 % 2022 m. pabaigoje iki 48,4 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,1 % BVP. Šis dydis mažesnis nei stabilumo programoje numatytas deficitas, daugiausia dėl to, kad 2022 m. valdžios sektoriaus balanso rezultatų duomenys buvo geresni, nei numatyta stabilumo programoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas didesnis valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP: 49,3 % 2023 m. pabaigoje. Skirtumą lemia tai, kad 2022 m. dėl didelio atsargų ir srautų koregavimo 2022 m. rezultatų duomenys buvo didesni, nei numatyta stabilumo programoje;

(19) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys fiskalinės politikos priemonės, priimtos siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. Jas sudaro nuo 2022 m. pratęstos priemonės (visų pirma akcizo benzinui ir dyzelinui sumažinimas ir parama mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams) ir naujos priemonės, pavyzdžiui, viršutinė elektros energijos ir dujų kainų riba ir paramos schema intensyviai energiją vartojančioms MVĮ. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 1,1 % BVP[17]. Neatrodo, kad dauguma 2023 m. priemonių yra orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir jomis nėra išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2023 m. rekomendacijos, suma 2023 m. sudarys 0,5 % BVP (palyginti su 0,1 % BVP 2022 m.). Prognozuojama, kad iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, palyginti su 2022 m., išliks stabilios;

---

16 Kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turėjo 0,2 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

17 Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

(20) 2022 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo[18] Nyderlandams imtis veiksmų 2023 m. užtikrinti, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitiktų bendrą neutralios politikos kryptį[19], atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Nyderlandai turėtų būti pasirengę einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Nyderlandams taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

(21) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinė politika didelės infliacijos sąlygomis bus skatinamoji (−1,1 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinė politika buvo skatinamoji (−0,5 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,9 % BVP. Tai apima 0,4 % BVP didesnes tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Todėl nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių einamųjų išlaidų skatinamąjį poveikį tik iš dalies lemia tikslinė parama namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Ekspansinį nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimą taip pat skatina netikslinės energetikos priemonės, nuolatinis viešojo sektoriaus darbo užmokesčio bei socialinių išmokų didinimas ir didesnės išlaidos sveikatos priežiūrai. Apibendrinant, prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas neatitinka Tarybos rekomendacijos. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarė 0,2 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų poveikis fiskalinės politikos krypčiai buvo neutralus – 0,0 procentinio punkto. Todėl Nyderlandai planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodami Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšomis, taip pat, kaip numatoma, išlaikys nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas[20]. Jie planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat energetinį saugumą, pavyzdžiui, investicijas ir palankesnių sąlygų jūros vėjo elektrinių parkų plėtrai sudarymą, vandenilio naudojimo skatinimą ir studentų skaitmeninio raštingumo gerinimą; šios investicijos iš dalies finansuojamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšomis;

(22) stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 2,6 % BVP. 2024 m. sumažėjimas iš esmės atspindi energetikos priemonių laipsnišką panaikinimą. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje padidės iki 48,7 %. Remiantis iki galutinio

---

18 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl Nyderlandų nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Nyderlandų stabilumo programos, OL C 334, 2022 9 1, p. 154.

19 Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Nyderlandų vidutinio laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis, naudojamas fiskalinės politikos krypčiai įvertinti, nominaliąja verte bus 7,9 %.

20 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės −0,2 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 1,7 % BVP. Šis dydis yra mažesnis nei programoje numatytas deficitas, daugiausia dėl mažesnio 2023 m. prognozuojamo deficito ir BVP santykio bazės efekto. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 48,8 % 2024 m. pabaigoje;

(23) stabilumo programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti visas energijos paramos priemones. Komisija taip pat daro prielaidą, kad 2024 m. energijos paramos priemonės bus visiškai laipsniškai panaikintos. Tai grindžiama prielaida, kad energijos kainos vėl nedidės;

(24) Tarybos reglamente (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą[21]. Atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus[22], 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,3 % BVP. Siekiant užtikrinti tokį pagerėjimą, grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas[23] 2024 m. neturėtų viršyti 3,5 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 1,1 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradedant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti; Remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl to grynųjų pirminių išlaidų augimas būtų mažesnis nei rekomenduotas 2024 m. didžiausias augimo tempas. Tačiau, pagal Komisijos 2023 m. pavasario prognozę grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas 2023 m. neatitinka Tarybos rekomendacijos. Jei tai būtų patvirtinta, būtų tikslinga 2024 m. sumažinti grynųjų pirminių išlaidų augimą;

(25) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 1,7 %, o tai yra mažiau nei rekomenduojamas augimo tempas. Komisijos prognozėje numatytas koregavimas atitinka lėšas, kurios bus sutaupytos visiškai laipsniškai panaikinus energijos paramos priemones;

(26) remiantis programa, viešosios investicijos turėtų padidėti nuo 3,4 % BVP 2023 m. iki 3,5 % BVP 2024 m. Didesnės investicijos atspindi didesnes nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir ES finansuojamas investicijas, visų pirma pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę. Programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Tai apima reformas ir investicijas švietimo, mokslinių tyrimų ir plėtros, darbo rinkos ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos srityse, kurios taip pat yra įtrauktos į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą;

---

21 Plg. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnį, kuriame taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, būtų taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

22 Komisija apskaičiavo, kad Nyderlandų struktūrinio pirminio balanso, kaip BVP dalies, vidutinis metinis padidėjimas turėtų būti 0,35 procentinio punkto, kad būtų galima patikimai sumažinti skolą arba užtikrinti, kad vidutiniu laikotarpiu valdžios sektoriaus skola išliktų apdairaus lygio. Šis įvertis pagrįstas Komisijos 2022 m. rudens prognoze. Šio įverčio atskaitos taškas buvo prognozuojamas 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas ir skola, darant prielaidą, kad 2024 m. bus panaikintos energijos paramos priemonės.

23 Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

(27) stabilumo programoje išdėstyta vidutinio laikotarpio fiskalinė kryptis iki 2027 m. Programoje numatoma, kad iki 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 2,8 % BVP, o 2027 m. – 3,2 % BVP. Todėl planuojama, kad iki 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas išliks mažesnis nei 3 % BVP, o 2027 m. viršys 3 % BVP. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP padidės nuo 48,7 % 2024 m. pabaigoje iki 52,7 % iki 2027 m. pabaigos;

(28) dėl sparčiai augančių būsto kainų pastaraisiais metais būsto rinka buvo pervertinta. Tačiau, sugriežtinus finansines sąlygas, būsto rinka 2022 m. viduryje pasiekė lūžio tašką, nes būsto kainos pradėjo mažėti dėl didėjančių hipotekos paskolų palūkanų normų. Pagal tarptautinius standartus hipotekos skola, palyginti su BVP, Nyderlanduose tebėra didelė. Tai lemia palyginti didelės skolinimosi ribos (paskolos ir turto vertės santykis) ir didelė hipotekos mokėjimams taikoma mokesčių lengvata. Nors hipotekos palūkanų mokesčių atskaita laipsniškai mažinama, ji tebėra didelė. Dėl didelės namų ūkių skolos namų ūkiai tampa pažeidžiami ekonominių sukrėtimų atveju, o tai ypač aktualu dabar, kai padidėjo būsto kainų koregavimo rizika. Tuo pat metu privačioji nuomos rinka yra palyginti maža, todėl įperkamų ir prieinamų būsto pirkimo alternatyvų pasiūla yra ribota. Įperkamo nuomojamo būsto trūkumas taip pat kenkia darbo jėgos judumui. Panaikinusi kliūtis, kurios dabar stabdo investicijas, be kita ko, į gyvenamųjų pastatų statybą, vyriausybė galėtų sėkmingai įgyvendinti savo planus didinti būsto pasiūlą, o tai savo ruožtu galėtų padėti atkurti išorės pusiausvyrą ir pagerinti būsto rinkos veikimą;

(29) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Nors Nyderlandų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas buvo priimtas tik 2022 m., jis jau įgyvendinamas. Planą įgyvendinti padės, jei bus greitai suderėta dėl veiklos vykdymo susitarimo; taip pat būtina pateikti pirmąjį mokėjimo prašymą, o tą tikimasi padaryti iki 2023 m. pabaigos. Planas įgyvendinamas ir atrodo, kad atsižvelgiant į palyginti mažus finansinius asignavimus lėšų nepanaudojimo rizika yra nedidelė. Šiuo metu rengiamas skyrius „REPowerEU“. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą greitai įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Nyderlandų strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už plane numatytąją platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(30) 2022 m. Komisija patvirtino visus Nyderlandų sanglaudos politikos programavimo dokumentus. Kad Nyderlanduose būtų įgyvendinama žalioji ir skaitmeninė pertvarka, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas, taip pat vyktų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;

(31) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Nyderlandams kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su darbo rinkos segmentacija, darbo jėgos ir įgūdžių trūkumu, priklausomybe nuo iškastinio kuro ir pernelyg didelių azoto sankaupų;

(32) lankstaus užimtumo (tiek pagal lanksčias, tiek pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų, tiek savarankiškai dirbančių asmenų, neturinčių darbuotojų) dalis Nyderlandų darbo rinkoje tebėra didelė. Tai rodo, kad didėja darbo rinkos segmentacijos rizika, kuri ypač iškraipo padėtį darbo rinkos nuošalyje. Dėl to gali padidėti galimybių nelygybė ir sumažėti našumas. Tam tikras lankstumas darbo rinkoje gali padėti ekonomikai prisitaikyti ir taip pat geriau atsižvelgti į asmeninius prioritetus. Tačiau pernelyg dažnas lanksčių užimtumo formų naudojimas gali turėti neigiamą poveikį darbuotojams ir visai ekonomikai. Pavyzdžiui, dalyvavimas mokymo ir mokymosi visą gyvenimą programose yra iššūkis asmenims, turintiems lanksčias darbo sutartis, o tai savo ruožtu mažina investicijas į įgūdžius. Bendradarbiaudama su socialiniais partneriais, Nyderlandų vyriausybė ketina spręsti nuolatinio darbo ir lanksčių darbo sąlygų skirtumų klausimą. Planai apima nenustatytos apimties darbo sutarčių panaikinimą ir dabartinės formos darbo pagal iškvietimą sutarčių pakeitimą naujos rūšies sutartimis, užtikrinančiomis didesnį darbuotojų pajamų saugumą, ir laikinųjų darbuotojų darbo vietos garantijų pagerinimą. Sparti pažanga įgyvendinant šiuos planus bus svarbi siekiant užtikrinti, kad tam tikros rūšies darbo sutartys būtų pasirenkamos atsižvelgiant į konkrečius darbo poreikius arba darbuotojų pageidavimus, kartu gerinant pagal lanksčias darbo sutartis dirbančių asmenų užimtumo ir socialinę padėtį ir mažinant darbo rinkos segmentaciją;

(33) darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas jau buvo būdingas Nyderlandų darbo rinkai prieš COVID-19 pandemiją, tačiau nuo to laiko labiau jaučiamas įvairiuose sektoriuose. Tokiuose sektoriuose kaip IRT, sveikatos priežiūros, švietimo ir techninių profesijų sektoriai, susiduriama su struktūriniais trūkumais, kurie jau egzistavo iki pandemijos ir, kaip numatoma, išliks, iš dalies dėl demografinių pokyčių. Nepaisant didelio bendro aktyvumo lygio, Nyderlanduose vis dar yra neišnaudotų ir nepakankamai išnaudojamų potencialių darbuotojų, pavyzdžiui, migrantų kilmės asmenų ir ne visą darbo dieną dirbančių darbuotojų. Tik ne daugelis ne visą darbo dieną dirbančių darbuotojų nusprendžia padidinti savo darbo valandas. Tai iš dalies galima paaiškinti dideliais ribiniais mokesčių tarifais, įsipareigojimais (arba būsimų įsipareigojimų numatymu), susijusiais su neformalia vaikų ar kitų šeimos narių priežiūra ir (arba) darbo kokybe bei profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra. Siekiant spręsti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemą, reikės laikytis visapusiško požiūrio, kartu atsižvelgiant į konkrečių sektorių poreikius ir kliūtis bei našumą didinančias investicijas. Būtų galima apsvarstyti galimybę derinti politikos priemones ir taip spręsti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemą. Tarp šios politikos priemonių galėtų būti: i) tolesnis ribinio mokesčio tarifo mažinimas ir (arba) asmenims taikomo ribinio mokesčio tarifo skaidrumo didinimas; ii) darbo užmokesčio didinimas sektoriuose, kuriuose yra struktūrinių trūkumų, visų pirma tuose, kuriuose daugiausia viešojo ir pusiau viešojo sektoriaus darbdavių; iii) darbo kokybės ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyros rėmimas; iv) profesinio orientavimo gerinimas ir v) galimybių naudotis aukštos kokybės ir įperkamomis vaikų priežiūros paslaugomis didinimas. Be to, kvalifikacijos kėlimo ar perkvalifikavimo galimybių stiprinimas tikslinėmis ir pritaikytomis priemonėmis, visų pirma darbo rinkos nuošalyje esantiems ir neaktyviems asmenims, galėtų padėti sumažinti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą ir pagerinti socialinius rezultatus;

(34) nors Nyderlandai ėmėsi priemonių savo priklausomybei nuo Rusijos iškastinio kuro sumažinti, nafta ir gamtinės dujos sudarė atitinkamai 38 % ir 41 % jų energijos rūšių derinio, todėl Nyderlandų ekonomika tapo pažeidžiama pasauliniams kainų pokyčiams. Nyderlandai turi dėti papildomų pastangų, kad pasiektų ES 2030 m. atsinaujinančiųjų energijos išteklių tikslus. Nepaisant didesnių užmojų įrengti

papildomus atsinaujinančiųjų energijos išteklių pajėgumus, 2021 m. atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis, palyginti su galutiniu energijos suvartojimu, sudarė tik 13,0 %, o tai yra mažiau nei ES lygmeniu sutartas tikslas ir 21,8 % ES vidurkis. Todėl Nyderlandai ir toliau yra tarp valstybių narių, kurių rezultatai, susiję su atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalimi, palyginti su bendru galutiniu suvartojamu energijos kiekiu, buvo prasčiausi, o jų 2021 m. dalies ir 2030 m. Sąjungos tikslų atotrūkis yra vienas didžiausių. Siekiant paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių infrastruktūros tiek sausumoje, tiek jūroje diegimą, labai svarbu plėsti tiek perdavimo, tiek paskirstymo elektros tinklą. Dėl vis didėjančios elektros energijos tinklo perkrovos tinklo operatoriai dažnai yra priversti atsisakyti naujų elektros energijos gamintojų ir vartotojų prašymų suteikti prieigą prie tinklo. Kadangi dujų suvartojimas būstuose sudaro apie 25 % viso Nyderlanduose suvartojamo gamtinių dujų kiekio, energijos vartojimo efektyvumo didinimas pastatų ūkyje (pvz., taikant minimaliuosius energinio naudingumo standartus, kuriais skatinama renovacija, ir griežtesnį pramonės sektoriaus energijos vartojimo audito reikalavimų vykdymą) gali labai padėti toliau mažinti išmetamą anglies dioksido kiekį ir priklausomybę nuo iškastinio kuro. Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Nyderlanduose sumažėjo 29 %, palyginti su dujų suvartojimo vidurkiu per tą patį laikotarpį per ankstesnius penkerius metus, ir viršijo siektiną sumažinimo reikšmę (15 %). Nyderlandai raginami toliau dėti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų paklausą iki 2024 m. kovo 31 d.[24];

(35) dėl neigiamo pernelyg didelių azoto sankaupų natūraliose gamtinėse zonose poveikio, kurį daugiausia lemia intensyvus Nyderlandų žemės ūkio sektorius, šiuo metu blokuojamas leidimų išdavimas tam tikriems projektams, kuriuos vykdant išmetamas azotas, visų pirma statybos projektams. Nyderlandų vyriausybė imasi veiksmų azoto sankaupoms mažinti, visų pirma įgyvendindama integruotas teritorijų programas provincijų lygmeniu. Reikalinga tolesnė parama, kad žemės ūkis taptų tvaresnis, kartu užtikrinant konkurencingumą, pavyzdžiui, remiant gyvulių skaičiaus mažinimą, spartesnį perėjimą prie žiedinio ir (arba) ekologinio žemės ūkio ir didinant skaitmenizaciją bei inovacijas;

(36) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turintys sektoriai, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros, ir profesijų atstovai stokoja atitinkamai darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti esama darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriams bei regionams, kuriuos žalioji pertvarka veikia labiausiai. Kaip pranešta, 2022 m. Nyderlanduose trūko 108 profesijų, kurioms reikalingi su žaliąja pertvarka susiję specifiniai įgūdžiai arba žinios, darbuotojų, be kita ko, aplinkos apsaugos specialistų, darbininkų izoliuotojų ir civilinės inžinerijos technikų;

(37) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[25] atspindėta toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

---

24 Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369.

25 Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 2 dalį.

(38) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačiabazės paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus energijos kainų spaudimui mažėjant; ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais siekiama sušvelninti perkamosios galios praradimą, kartu ribojant antrinį poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir tvarkytis su įgūdžių trūkumu; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad su energija susijusi parama įmonėms būtų ekonomiškai efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas; v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Nyderlandams skirtos 1, 2, 3 ir 4 rekomendacijos prisideda prie pirmos, antros, trečios, ketvirtos ir penktos euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo;

(39) atsižvelgdama į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. nacionalinę reformų programą ir 2023 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda šalinti pažeidžiamumą, susijusį su didele privačiojo sektoriaus skola, ir pažeidžiamumą, susijusį su dideliu einamosios sąskaitos pertekliumi. 2 ir 4 rekomendacijos padeda įgyvendinti 1 rekomendaciją tiek, kiek tai susiję su didesnėmis investicijomis. 1 rekomendacija padeda tiek naikinti disbalansą, tiek pagal 38 konstatuojamąją dalį įgyvendinti euro zonai skirtą rekomendaciją,

REKOMENDUOJA Nyderlandams 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Iki 2023 m. pabaigos panaikinti galiojančias energijos paramos priemones, susijusias sutaupytas lėšas panaudojant valdžios sektoriaus deficitui sumažinti. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis paramos priemonių, užtikrinti, kad tomis priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

   Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką: visų pirma riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m. augimą, kad jis neviršytų 3,5 %.

   Išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą EGADP dotacijų ir kitų ES fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

   Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinio laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinio laikotarpio fiskalinė būklė.

   Mažinti namų ūkių polinkį skolintis ir būsto rinkos iškraipymus. Remti būsto prieinamumą ir įperkamumą privačioje nuomos rinkoje. Panaikinti kliūtis, kurios stabdo investicijas, be kita ko, gyvenamųjų pastatų statybos sektoriuje.

2. Toliau tolygiai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir sparčiai užbaigti rengti skyrių „REPowerEU“, kad jų būtų galima skubiai pradėti

įgyvendinti. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, jį glaudžiai derinant su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bei naudojantis jų sąveika.

3. Mažinti paskatas naudotis lanksčiomis arba terminuotomis darbo sutartimis. Atsižvelgiant į konkrečių sektorių poreikius, spręsti struktūrinio darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemą, be kita ko, išnaudojant esamą darbo jėgos potencialą ir didinant kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes, visų pirma darbo rinkos nuošalyje esantiems asmenims ir neaktyviems asmenims.

4. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro spartinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, gerinant pagrindines sąlygas, kad būtų skatinamos investicijos į elektros energijos perdavimo ir skirstomųjų tinklų plėtrą, išplečiant ir spartinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, skirtas energijos suvartojimui mažinti, visų pirma apstatytoje aplinkoje. Remti perėjimą prie tvaraus žemės ūkio. Dėti daugiau politikos pastangų suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingus įgūdžius.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė